

CATALUNYA DE PRESENT I DE FUTUR

11 DE Setembre 2013
La Paeria. Lleida

Bona tarda, a tots i totes.

Paer, amic i company de viatge Angel Ros, regidors i regidores, càrrecs institucionals, amics tots.

Voldria agrair a La Paeria i especialment a la regidora de Cultura, Montserrat Parra, que penses amb mi en aquest 11 de setembre d'enguany, tant especial i complexa. Voldria compartir pensaments i sentiments per la Catalunya del present i del futur.

Màrius Torres deia sóc un metge que escriu jo diria sóc una metgessa que es dedica a la política. La meva vida 1/3 de nena-adolescent, 1/3 d'estudiant de Medicina o de metgessa i 1/3 de política, però per a mi tot es indestriable.

Permeteu-me començar amb uns poemes i amb una carta de Màrius Torres i Joan Sales per repensar, per estimar i per reivindicar Lleida i la Catalunya de terra endins per interpretar la Catalunya sencera.

El 1936 en Joan Sales deia a Màrius Torres:

***Com tu estimo la noble euga de la planúria,
Lleida, amb els flancs marcats pel ferro de la injúria
Sovint, pels captards plens de sagrada por,
Vaig errabundejar, deixant en la foscor
La ciutat sense mur, pels grans camps sense serra.***

Màrius Torres contesta a Joan Sales:

***La meva Lleida no és la teva. Més encara,
ara, de lluny la veig no tan dura i més clara,***

***La Lleida enlluernada dels cirerers de rosa,
On la primera abella tremola quan si posa.***

***Dels caminets fondals olorosos i frescos,
Dels àgils hortolans, franciscans i morescos..***

Màrius Torres en una carta a Mercè Figueras des de Sant Quirze de Safaja, el 7 de març de 1937 deia:.....

Com has trobat l'estimada Girona després del gran trasbals? És tan vetusta que goso creure que la revolució no l'haurà fet envellir gaire i els majestuosos plecs de pedra pel seu vestit deuen tenir encara la noblesa i la serenitat de les venerables faldilles de les dames d'antany.....

Cal fer compatible la Catalunya local i global, la Catalunya urbana i rural, la vella i la nova, la litoral i la interior, la pagesa i la industrial, la del mediterrani i la dels pirineus.

Qui pensa amb la Catalunya sencera, la de la geografia humana diversa?

Qui pensa alhora en el present i en futur de Catalunya?

Aquesta és la clau de la síntesi, pensar des de la part en el tot.

Deia Eisenhower:

Un poble que valora els seus privilegis per sobre dels seus principis, perd aviat uns i altres.

El necessari pensament del demà no pot ser el refugi per defugir l'avui.

Catalunya és una nació, que al llarg de la història ha volgut i vol exercir d'Estat, independent, federal o confederal però ha de tenir la voluntat de ser alhora ciutat, reivindicar la Catalunya de xarxa de ciutats i pobles. I a més els estats, els estats-nació, com els entenem des del segle XIX, no existeixen en una Europa-Estat-regions-ciutats-persones en construcció i en un món multilateral de

contactes. Cal acceptar que la globalització comporta sobiranes compartides.

Comparteixo el pensament de Gabriel Alomar que ja en el 1907 deia:

" La meva nació és col·lectivitat tancada dins si mateixa i la ciutat és medi d'irradiació, d'influència sobre l'exterior; si en la nació hi ha esperit conscient en la ciutat hi ha esperit pensant i imperant; si en la nació hi ha sentimentalitat en la ciutat hi ha pensament i volició

La nació se mou, la ciutat mou. La nació és se-movent, la ciutat és motriu,.."

Catalunya ha resistit i ha sigut fecunda també i sobretot per la fortalesa de les ciutats al llarg de tot el segle XX i el tombar del XXI.

La Mancomunitat en el primer quart de segle XX és la que genera totes les iniciatives i també activitats econòmica, social, cultural. El noucentisme reivindica, també, la Catalunya-Ciutat, oberta amb influències europees i internacionals.

En el llarg franquisme, sense Generalitat, les ciutats amb el suport de les Diputacions fan de resistència i de progrés social i econòmic locals.

La Barcelona oberta com a motor i com exemple de la modernitat, d'avantguarda, de desenvolupament.

Des de la recuperació de la Generalitat fins a l'actualitat el pes polític del Govern del país, ha coexistit en una Catalunya de ciutats de gran potencialitat que han fet de garant de la cohesió social, d'equilibri i de diversitat territorial.

Al llarg període de coexistència del Govern del President Pujol i l'alcalde Maragall va construir la Catalunya que es reivindica com a nació sense deixar de ser ciutat. És potser la personalitat de Pasqual Maragall amb altres alcaldes (molts d'ells socialistes i d'esquerrers: Girona, Lleida, Reus, Sabadell, El Prat, Tarragona, Sta. Coloma, Igualada,...) de tot Catalunya que construeixen el país des de baix, des d'una pluralitat que enriqueix i globalitza.

La ciutat ha de gestionar inexorablement el present i tenir projectes de futur si no es fa s'amorteix el seu futur.

Aquesta visió cal traslladar-la a Catalunya, saber treballar, en paral·lel el present i el futur, la visió local i global, les diferents escales ; la de la Catalunya endins, la relació Catalunya-Espanya, Catalunya-Europa com a Regió i com Euroregió Pirineus Mediterranis, la Catalunya Mediterrània i la Catalunya interior.

En els darrers 10 anys el sentiment de reivindicar la Catalunya-Nació és va anar gestant així com la necessitat de ser respectat amb la singularitat de la llengua, la cultura, el dret propi,... i tenir un tracte i un finançament just.

S'intenta un encaix Catalunya-Espanya amb l'Estatut del 2006, però la dificultat de comprensió i d'acord polític que culminen amb la sentència del Tribunal Constitucional del Recurs presentat pel PP.

El 2010 s'acaba una etapa de relacions entre Catalunya i Espanya i comença una nova transició. La manifestació del 10 de juliol del 2010 amb el lema: "*Som una Nació, nosaltres decidim*", recull el sentiment de desafecció , però era un clam de crispació al que no s'hi va donar remei ni resposta.

La crisi econòmica, financera , social agreuja la vida quotidiana i només en dos-tres anys , junt amb el descrèdit de la política i de les institucions, la situació és totalment nova , cada dia més complexa.

El setembre del 2012 amb el lema "*Catalunya, nou Estat d'Europa*" dos milions de catalans i catalanes al carrer reclamaven pacíficament una solució clara, concreta, per un estat propi, altres un pacte social i fiscal.

En un any, després de la convocatòria d'eleccions precipitada del President Mas, la situació és de fragilitat social, en un model de creixement econòmic amb poca recuperació de l'ocupació i en paral·lel un independentisme, per afecte o defecte reafirmat, i alhora una majoria social i política (del 80% dels diputats al Parlament de Catalunya CIU,ERC,PSC, IC i CUP) a favor del dret a decidir.

Davant de les portes del nou 11 de setembre on l'Assemblea Nacional de Catalunya convoca una cadena humana del Cap de Creus a Alcanar (400 km. Costaners) sota el lema "*Cap a la independència*" una part important dels catalans sortiran al carrer a la cadena per la independència o acompanyant per reafirmar que volem votar i per poder fer efectiu el dret a decidir.

Cal unitat, entorn de la via comuna del dret a votar per poder decidir a quina estació arribar. Estem construint "la via del tren". El propi referèndum o consulta obliga a definir amb racionalitat les posicions : continuar "status quo" a l'estació actual (minoritari a Catalunya), la independència o una "tercera via", federal o confederal (interindependència) que cal que Espanya proposi en claredat.

El PSOE tímidament abraça la reforma constitucional federal, però seria necessari concretar com encaixar la singularitat a través d'un pacte bilateral dins una multilateralitat federal a Espanya dins Europa. Hi ha qui torna a la modificació de la Disposició Addicional Primera per atorgar la bilateralitat a Catalunya. (La que va atorgar al País Basc i a Navarra els drets florals i el concert a la Constitució de 1978; ja en aquell moment i posteriorment Ernest Lluch, Herrero de Miñón una part dels constitucionalistes i Unió Democràtica estudiaven aquesta via)

Cal no sortir de la via compartida del "dret a poder votar" sinó cap nou estatus potser no serà possible. Unitat, pacte i diàleg, deia fa pocs dies el Paer Àngel Ros, i sembla que el President Mas recupera. Potser tenim presa però sobretot hem de tenir solidesa en les nostres actuacions.

Però abans reivindicava la Catalunya-Ciutat, la de l'interès per la proximitat per acordar el present, com prevenir la pobresa i l'exclusió, com mantenir els serveis bàsics de l'Estat del Benestar (sanitat, educació, serveis socials, pensions, prestacions de l'atur). Per acordar un model de desenvolupament econòmic sostenible social, energèticament i mediambientalment. Sense escola nova no hi ha poble lliure, deien en la Segona República. Sense cohesió social no hi ha cohesió nacional, voldria afirmar. Sense un nou model energètic estarem sotmesos a una nova crisi.

Present i futur, nacional i social, local i global han de caminar junts.

" La Catalunya que és una nació , que vol ser xarxa de pobles i ciutats". De la visió romàntica, geogràfica de Catalunya a la de la geografia humana.

Trobar pensament, projectes a compartir, la Catalunya des de l'humanisme, des de l'art-cultura, des de la ciència i la tecnologia.

La Catalunya que vol continuar sent pagesa, industrial, comercial, turística, creativa, culta, social.

L'any 2010 vaig escriure un petit assaig on considerava que calia de nou, com va passar anteriorment, un moviment de construcció col·lectiva, social, política, i fonamentalment també cívica.

Recuperar la confiança per tenir esperança, sense dissociar la política, ni confrontar ni jerarquitzar la societat i l'economia.

Estem judicialitzant la vida pública i una part important de la societat desconfia o rebutja la política; cal construir confiança en una nova democràcia deliberativa en una Llei Electoral catalana que permeti triar directament la representació parlamentària. Urgeix alhora una reforma i simplificació de l'administració com a garant del bé públic i al contrari del que pot passar en les reformes de l'administració local iniciades pel PP acreditat el municipalisme com la font de resolució per la millora de la vida quotidiana de les persones

D'aquest moviment pel segle XXI en deia "El vintiuncentisme". Posteriorment el Conseller de Cultura, Ferran Mascarell l'anomenava "El vincentisme"

La Catalunya que hagi d'esdevenir no pot trair els seus arrels cultural, orgullosos, dignes dels nostres orígens pagesos.

L'aliança Pirineus – Mediterrani assajada des de Lleida en xarxa amb Girona pot ajudar.

Deia en el pròleg de "La mainada sempre arriba" de Lluís Foix, Joan Margarit

"La sensibilitat d'algú que estima els llocs on ha viscut, que comprèn i no jutja malgrat que la seva mirada té la mateixa duresa de les eines, la terra i el temps que descriu

Els que venim de pagès tenim el realisme pràctic de Jaume Vicens i Vives:

" No em miris esblaimat d'aquesta manera, trobarem el pas i la clariana, i ens desfarem de la nit i de la boira si ens proposem realitzacions senzilles i concretes....."